

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Markedsundersøkelse MiFID II

Produkthåndtering, investeringsrådgivning, kompetansekrav

Verdipapirseminaret 2019

Gry E. Skallerud

Markedsundersøkelse MiFID II

- Henvendelse til 94 foretak og 17 filialer
- Spørsmål knyttet til etterlevelse av nye regler under MiFID II vedrørende
 - (i) Produkthåndtering
 - (ii) Vurdering uavhengig investeringsrådgivning
 - (iii) Kompetansekrav for ansatte

Agenda

- Produkthåndtering
- Uavhengig investeringsrådgivning
- Kompetansekrav for ansatte
- Videre oppfølging

Produktthåndtering

- Rettslig grunnlag
 - Vphl. § 9-19 og § 10-9
 - Vpf. kapittel 9, kap. VII og VIII
 - ESMA Guidelines on MiFID II product governance requirements (5. februar 2018)

Produkthåndteringsreglernes virkeområde

- Enkelte foretak hevder at UCITS fond er unntatt fra produkthåndteringsreglene – Reglene gjelder for **alle typer finansielle instrumenter**
- Enkelte foretak hevder at produkthåndteringsreglene ikke gjelder for profesjonelle kunder – Reglene gjelder for **alle kundekategorier**
- Enkelte filialer hevder at produkthåndteringsreglene ikke gjelder for filialer – Deler av reglene gjelder for **filialer og tilknyttede agenter** av foretak med hovedsete i annen EØS-stat

Foretakets rolle

- Flere foretak har feilvurdert sin rolle. Verdipapirforetak kan være både produsent og distributør – Alle foretak er minst en av delene
 - **Produksjon** omfatter å skape, utvikle, utstede eller utforme finansielle instrumenter. Tilretteleggere av emisjoner i finansielle instrumenter er produsenter
 - **Distribusjon** omfatter å tilby eller anbefale finansielle instrumenter som foretaket ikke selv har produsert. Rollen som distributør forutsetter ikke at det er inngått distribusjonsavtale med produsent. Det er tilstrekkelig at produktet «tilbys», eksempelvis via en nettbasert handelsplattform

Identifisering av målgruppe

- Følede fem kategorier skal benyttes som et minimum:
 - Type of client – «Retail client», «Professional client», «Eligible counterparty»
 - Knowledge and experience
 - Financial situation with a focus on the ability to bear losses
 - Risk tolerance
 - Clients' objectives and needs
- Se ESMA Guidelines punkt 18 og 34

Distributørers håndtering av eksisterende produkter

- Flere distributører har ikke oversendt dokumentasjon på gjennomført produkthåndtering, og forklarer dette med at de ikke har introdusert nye produkter etter 1. januar 2018
- Produkthåndteringsreglene gjelder for alle produkter som tilbys, både eksisterende og nye

Instrukser for produkthåndtering

- Finanstilsynet forventer at foretak har instruksjoner som minimum beskriver:
 - Prosesse for produktgodkjenning (produsenter)
 - Identifisering av målgruppe
 - Identifisering av distribusjonsstrategi
 - Opplysninger som skal gis/mottas til/fra distributør/produsent
 - Regelmessig evaluering av produkthåndteringsprosessen
 - Hvordan sikre at relevante ansatte forstår produkt og målgruppe
 - Hvordan sikre at styret og compliance fører kontroll med produkthåndteringen

Agenda

- Produkthåndtering
- Uavhengig investeringsrådgivning
- Kompetansekrav for ansatte
- Videre oppfølging

Uavhengig investeringsrådgivning

- Rettslig grunnlag
 - Vphl. § 10-10 (3), § 10-11 og 10-12 (4)
 - Vpf. § 10-4
- Markedsundersøkelsen – observasjoner
 - Relativt få foretak (19) har definert seg som uavhengige
 - Relativt få foretak (14) mottar returprovisjoner
 - Varierende informasjon til kundene

Få foretak har definert seg som uavhengige

- 19 distributører (ingen produsenter) har definert seg som uavhengige
- Finanstilsynet vil følge opp enkelte av disse individuelt
- Ingen foretak har opplyst å tilby både uavhengig og ikke-uavhengig rådgivning

Varierende informasjon til kundene

- Variasjoner i informasjonsmengde og –måte. De fleste gir informasjon i forretningsvilkårene
- De aller fleste oppgir grunnleggende informasjon om:
 - Uavhengig/Ikke-uavhengig
 - Utvalget av finansielle instrumenter
 - Forbudet mot å motta vederlag fra andre enn kunden
- Finanstilsynet vil følge opp enkelte av foretakene individuelt

Agenda

- Produkthåndtering
- Uavhengig investeringsrådgivning
- Kompetansekrav for ansatte
- Videre oppfølging

Kompetansekrav for ansatte

- Rettslig grunnlag
 - Vphl. § 10-14
 - ESMA Guidelines for the assessment of knowledge and competence (3. januar 2017)
- Markedsundersøkelsen – temaer for presisering
 - Hvem kompetansekravene omfatter
 - Minimumskrav til relevant erfaring
 - Instruks for kompetansekrav

Hvem er omfattet?

- i. Personer som **yter investeringsrådgivning**
- ii. Personer som **gir informasjon** om finansielle instrumenter, investeringstjenester eller tilknyttede tjenester, herunder:
 - Corporatemedarbeidere som har kundekontakt (med corporatekunder eller investorkunder)
 - Analytikere som har kundekontakt
 - Børsmeglere/tradere som har kundekontakt
 - Andre informasjonsgivere (møtebookere, trainees, etc.)

Minimumskrav til relevant erfaring

- Det stilles krav både til **kunnskap** (hensiktsmessige kvalifikasjoner) og **kompetanse** (hensiktsmessig erfaring)
 - Med hensiktsmessige kvalifikasjoner menes utdanning, test eller kurs som tilfredsstillende de krav som fremkommer av retningslinjene
 - Med hensiktsmessig erfaring menes erfaring opparbeidet ved fulltidsarbeid knyttet til ytelse av de relevante tjenestene i minimum 6 måneder
- Se ESMA Guidelines pkt. II

Instrukser for kompetansekrav

- Finanstilsynet forventer at foretak har instruksjoner som minimum beskriver:
 - Minimumskrav til kunnskap og kompetanse
 - Opplegg for intern eller ekstern opplæring for å sikre oppfyllelse av minimumskravene
 - Opplegg for at ansatte som ikke tilfredsstillt kravene kun gir investeringsråd eller informasjon under tilsyn av kvalifisert medarbeider
 - Opplegg for regelmessige (minst årlig) interne eller eksterne revurderinger av ansattes kunnskap og kompetanse
 - Compliancefunksjonens ansvar for kontroll av etterlevelse av kompetansekravene

Agenda

- Produkthåndtering
- Uavhengig investeringsrådgivning
- Kompetansekrav for ansatte
- Videre oppfølging

Videre oppfølging

- En oppsummering og presisering av de temaer som er gjennomgått her vil offentliggjøres
- Individuell oppfølging av enkelte foretak – ulike temaer:
 - Beskrivelse av virksomheten
 - Gjennomføring av produktgodkjenning
 - Porteføljetilnærming til produkthåndteringsreglene
 - Vurdering av reell produsent
 - Vurdering av uavhengig investeringsrådgivning
- Temabasert tilsyn hos enkelte foretak

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

gev@finanstilsynet.no

